

13. november 1938, Sobrance.

Zápisnica napísaná na okresnom úrade s Václavom V., Františkom P., predtým príslušnými do obce Somotor, Ladislavom K., Júliusom H., predtým príslušnými do obce Veľký Kamenec, Jozefom Š., predtým príslušným do obce Veľké Trakany, a Annou K., predtým príslušnou do obce Veľký Kamenec, ktorí vypovedali o dôvodoch ich vyhodenia z teritória maďarského štátu.

Zápisnica

Bez predvolania dostavili sa Václav V. statkár v Somotore, okres Kráľovský Chlmec, udáva toto:

Dňa 12. 11. 1938 večer o 18. hodine prišli do môjho bytu maďarski žandári a bez toho, aby mi povolili čo najmenešie vziať z bytu, nasadili ma spolu s manželkou a synom na môj vlastný kočiar a dopravili nás na četnícke veliteľstvo v Kráľovskom Chlmcí, kde boli vypočuté naše nacionálie. Spôsob vypočúvania bol čo najhrubší a do detailov sa ani nepúšťam. Po vypočúvaní sme boli autobusom vyvezení za Užhorod na demarkačnú čiaru a tam pustení smerom k Československu. Pred pustením nám oznámili, že sme pre Maďarsko obťažnými cudzincami a ako nepohodlní nemôžeme byť tam trpení. V prípade, že by sme sa vrátili na ich územie, budú s nami zachádzať podľa tamojšieho stanného práva. Nedovolili nám vziať so sebou ani to najmenešie a vyhнали nás v jedných šatách, ktoré sme práve mali na sebe. Kľúče od bytu zobrali četníci.

František P., statkár zo Somotora, udáva toto:

Dňa 12. 11. 1938 o 18. hodine dostavili sa do môjho bytu maďarski četníci, okamžite ma spýtali, vyhlásili ma za zatknutého a oznámili mi, že ma zoberú do Kráľovského Chlmca s cieľom výsluchu. Potom rozkázali zapriať moje kone a s celou mojou rodinou, a to s manželkou Gabrielou, svokrom Jozefom R. a svokrou Máriou R., ďalej s mojou tetou Magdalénou D., nás naložili na voz a zaviezli do Kráľovského Chlmca, kde nás vypočúvali a potom naložili do autobusov na nové štátne hranice a vypustili nás smerom k Československu. Pri prepustení nám oznámili, že už viac nebudeme jest' maďarský chlieb a keď by sme sa vrátili, postrieľajú nás. Dovolujem si poznamenať, že nám nedovolili ani to najmenešie vziať so sebou a sme úplne bez prostriedkov.

Dostavil sa Ladislav K., notársky pomocník z Veľkého Kamenca, a udáva toto:

Dňa 12. 11. 1938 ma dali maďarski četníci zavolať na četnícku stanicu do Veľkého Keveždu (*Veľký Kamenec*), kde vypočuli moje nacionálie. Neskôr nás znovu zavolať a zobrali do Kráľovského Chlmca a na četníctve nás znovu vypočúvali. Potom nás traja civili stýrali, načo nás naložili na autobusy, vyviezli za Užhorod a prepustili smerom k Československu s vyhrážkou, aby sme sa nevrátili, lebo nás postrieľajú. Poznamenávam, že som maďarským štátnym občanom a príčina môjho vypovedania mi nie je známa. Mienim sa teraz dostať do Michaloviec, kde mám známych, u ktorých by som sa predbežne uchýlil, kým sa nebudem môcť vrátiť domov.

Bez predvolania dostavil sa Július H., zamestnaním hospodár a udáva toto:

Dňa 12. 11. 1938 popoludní ma maďarski četníci dali zavolať na četnícku stanicu. Tam ma vypočúvali a po vypočúvaní ma znova prepustili. Keď som sa vracal domov, zadržali ma

nejakí civilisti, znova ma predviedli na četnícku stanicu a vzali nás spolu s K. do Kráľovského Chlmca, kde ma na četnickej stanici nejakí civilisti nemilosrdne stýrali. Potom nás naložili do autobusov a vyviezli na nové štátne hranice, kde nás prepustili. Poznávam, že som maďarským štátnym občanom, vo Veľkom Kevežde mám majetok aj rodinu. Prosim, aby som bol na niekoľko týždňov tu strpený, pokiaľ sa neupokoja pomery v Maďarsku.

Dostavil sa Jozef Š., kolonista z Veľkého Tarkanu (*Veľké Trakany*), a udáva toto:

Dňa 11. 11. 1938 prišiel ku mne zamestnanec s výzvou, aby som sa dostavil na četníctvo do Kráľovského Chlmca. Dňa 12. 11. 1938 som sa dostavil a bol som hlavne vypočúvaný, či som bol legionárom. Potom som bol zadržaný. Večer asi o 8-ej ma zadržali aj s ostatnými zadržanými osobami. Naložili nás na autobus a dopravili za Užhorod k novým štátnym hraniciam. Tam nás prepustili s tým, aby sme sa neopovážili vrátiť do Maďarska, lebo budeme postrieľaní.

Dostavila sa Anna K., domáca, a udáva toto:

Dňa 12. 11. 1938 pred našim domom ma zastavil jeden civil, ktorého som predtým nikdy nepoznala, a predviedol ma na četnícku stanicu v Kráľovskom Chlmcu, kde som sa doteraz zdržovala. Na četnickej stanici ma vypočúvali a neskoršie ma naložili s inými do autobusu a vyviezli nás za Užhorod, kde nás prepustili s týmito slovami: „Preto sme vás sem vyložili, lebo ste sa nechovali tak, aby vás naďalej mohla strpieť maďarská zem a tiež pre vašu národnosť. Uspokojte sa s vašim osudom.“ Nevieť príčinu môjho vypovedania.

Po prečítaní podpísané.

D. a h.

Okresný úrad v Sobrancech

okresný náčelník:
podpis nečitateľný, v. r.

Zapisovateľka:
Dvořáková, v. r.

Václav V., v. r.
František P., v. r.
Ladislav K., v. r.
Július H., v. r.
Jozef Š., v. r.
Anna K., v. r.

AMZV ČR, PS II., kr. 327a, č. 160 424.

14. november 1938, Dunajská Lužná-Nové Košariská.

Protokol napísaný na žandárskej stanici a Jozefom N., kolonistom, predtým príslušným do obce Lúč na Ostrove (kolónia Etreho Kračany), ktorý vypovedal o okolnostiach opustenia kolónie a o hodnote zanechaného majetku.

Protokol

Jozef N. udáva:

Dňa 13. 11. 1938 asi o 14. hodine prišiel ku mne starosta obce Veľká Lúč (*Lúč na Ostrove*),